

La síl·laba els dígrafs l'hiat

La síl·laba

- La **síl·laba** és un so o grup de sons que pronunciem en un sol cop de veu.
- La síl·laba que es pronuncia amb **més intensitat** s'anomena **tònica**.
car **pe** ta ca **di** ra fo to gra **fi** a
- La síl·laba que es pronuncia amb **menys intensitat** s'anomena **àtona**.
pa **pe** re ra lli bre ta

•Les paraules que tenen més d'una síl·laba sempre en tenen una que es pronuncia amb més força que les altres, són les **síl·labes tòniques**. La resta són **síl·labes àtones**.

ca sa
à ni ma
res
fi nes tra
ho me
co ma
bús ti a

ca di ra
es pe ra
lla pis
pen sa
in ten ci ó
com pro
car ro

Les **vocals** són el **nucli** de la **síl·laba** i poden anar acompanyades, o no, d'una o més consonants

i ca – sa

o o – ca

pa nú – vol

crec pis – sar – ra

fum te – a – tre

ric es – pel – ma

- Segons el nombre de síl·labes, els mots són:

1. **Monosíl·labs**, que només tenen una síl·laba

pa món vall font raig sou

2. **Polisíl·labs**, que tenen dues o més síl·labes

ca-bra se-nyor cai-xa

pis-sar-ra cas-so-la pet-xi-na

a-jun-ta-ment bat-xi-lle-rat es-cor-xa-dor

li-te-ra-tu-ra pas-tis-se-ri-a

Els mots poden ser **aguts**, **plans** o **esdrúixols** segons on és la síl·laba tònica.

1. **Agudes**. La síl·laba tònica és l'última.

so **fà** par **dal** ves **tit**

2. **Planes**. La síl·laba tònica és la penúltima.

ar bre **tau** la àl bum ca **di** ra

3. **Esdrúixoles**. La síl·laba tònica és l'antepenúltima.

mú si ca **cà** me ra **pà** gi na

Les vocals poden ser **fortes** o febles

Les **fortes** (**a**, **e**, **o**)
només poden fer de
nucli sil·làbic

car

pes

or

Les **febles** (**i**, **u**) poden ser:

1. Nucli sil·làbic

l·lista

ull

2. Segona vocal d'un diftong
decreixent

pau

rei

3. Primera vocal d'un diftong
creixent

gual

quota

4. Semiconsonant

iode

cauen

El diftong

- **El diftong** és un grup de dues vocals, una de les quals és **i / u**, que es pronuncien a la mateixa síl·laba.

bou mai mou-re
qua-dre gui-tarra

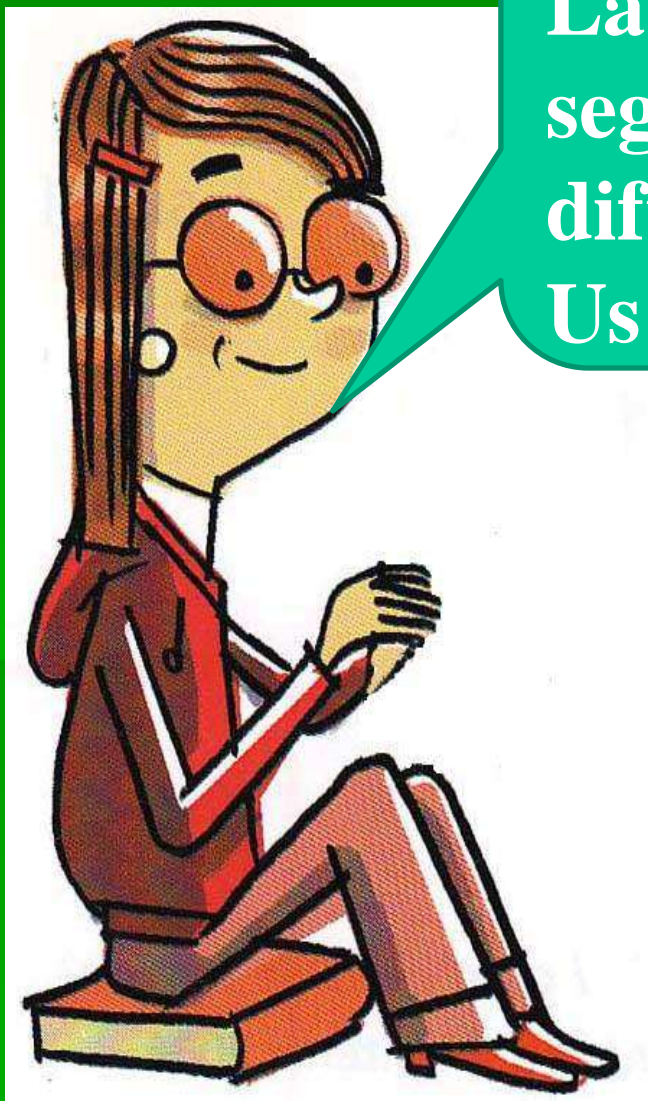
- El **triftong** són tres vocals juntes dins una síl·laba.
dè-ieu crè-ieu guai-tar

L'hiat

- L'**hiat** són dues vocals juntes que no formen diftong perquè formen part de dues síl·labes diferents.

cu-a te-a-tre es-tu-di-a

ca-mi-ó vi-o-lí

ALERTA!!!

La **i / u** precedida de consonant i seguida de vocal **NO** forma **MAI** diftong!

Us ha quedat clar?

família

accentuar

ciència

camió

guàrdia

policia

canvia

ortografia

avaluar

sèrie

Diftongs decreixents

Formats per vocal forta + vocal feble

ai: ai-re

au: cau-re

ei: ei-na

eu: creu-re

oi: boi-na

iu: riu-re

ui: cui-na

ou: mou-re

uu: duu

Diftongs creixents

Format per vocal feble + vocal forta
només en els casos següents:

1. En els grups **gu** / **qu**:

qua: **qua**-tre

quo: **quo**-ta

qüe: **qües**-ti-ó

qüi: o-bli-**qüi**-tat

gua: ai-**gua**

guo: ai-**guo**-ta

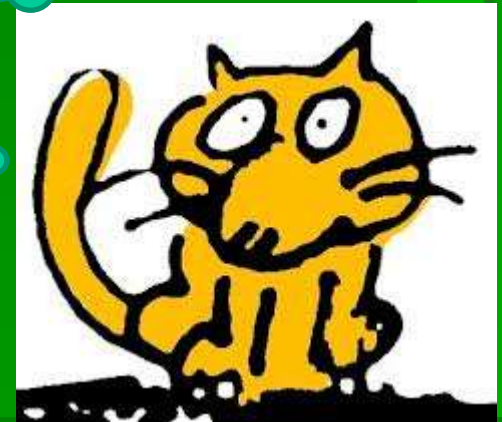
güe: llen-**gües**

güi: pin-**güí**

Ei!

Per què els grups
que / qui / gue / gui
NO formen diftong?

És fàcil! No hi ha diftong
perquè només sona una
vocal en aquestes síl·labes.

Diftongs creixents

Els altres casos de diftongs creixents:

2. Quan **i/u** van entre vocals

no-**ia** mo-**uen** ca-**uen**

3. Quan **i** és inici de mot seguit de vocal

hie-**na** io-gurt io-de

COM TRENQUEM ELS DIFTONGS

En català indiquem que dues vocals no pertanyen a la mateixa sí·l·laba amb un **accent** (´) o una **dièresi** (¨).

ra – ïm

su – ís

con- du – ï – a

di – ürn

Llu – ís

Llu – ï – sa

ra – bi – üt

ca – fe – ï – na

- **HEM DE SABER QUE:**

1. **No formen diftongs i/u**
precedides per algun prefix.

re u ni ó **re u** ti lit zar

so **bre i** m pri mir

pre i ns crip ci ó

2. Les terminacions llatines **-us/-um** precedides de vocal **no formen diftong.**

a quà ri **um** Mà ri **us** pò di **um**

3. Tampoc els pronoms *nosaltres* i *vosaltres*

nos al tres **vos al tres**

La separació de síl·labes

- Una paraula té tantes síl·labes com vocals (acompanyades o no de consonants).

rap o bra car ta di men si ó

- **Excepte**

Quan hi ha un diftong.

peu tau la veu re guar da vui tè

QUAN SEPAREM SÍL·LABES HEM DE TENIR EN COMPTE:

1. Els **dígrafs** (dues lletres que representen un sol so).

Se separen

No se separen

gu guant

qu qua-dre

ny ca-nya

ll co-lla

ss pas-sa

rr car-ro

ix cai-xa

l·l novel·la

sc pis-cina

tx cot-xe

tj plat-ja

tg vi-at-ge

tz at-zar

dj ad-jectiu

2. Alguns **prefixos no formen síl·laba** amb la vocal següent.

en- : **en** ai guar

trans- : **trans** al pí

in- : **in** a de quat

des- : **des** em bar car **des** ús

3. Tampoc els pronoms *nosaltres* i *vosaltres*

nos al tres

vos al tres